

PREDVAJE ZA OPISMENJEVANJE V BRAJICI

Pri predšolskem otroku so gibi rok in prstov, ki sodelujejo pri opismenjevanju, pogosto še ne dovolj zdiferencirani in razviti. Otroci še nimajo jasnih predstav o svojem telesu, delih telesa pri sebi in drugih. To pa je osnova za nadaljnje razvijanje orientacije v makro in mikro prostoru, vse do orientacije v brajevi celici. Učenje brajice poteka v naslednjih korakih:

1. predvaje za opismenjevanje v brajici
2. učenje črk (prepoznavanje in pisanje)
3. učenje branja in pisanja

PREDVAJE ZA OPISMENJEVANJE

V tem obdobju je potrebno veliko časa nameniti senzornemu razvoju taktilnega in kinestetičnega čutila, razvoju govora in sluha. To odločilno vpliva na uspešnost opismenjevanja v nadaljevanju. Specifični cilji predvaj opismenjevanja so:

1. razvoj orientacije v ožjem in širšem prostoru (razvoj motorike telesa, motorike rok in prstov)
2. razvoj vseh čutil

SENZORNI RAZVOJ

Neprekinjeno je potrebno razvijati vsa čutila, da bi otroku omogočili sprejem informacij iz okolja. Uporaba vseh čutil je osnova za otrokov intelektualni razvoj (mišljenje, predstave, aktivni govor,...). Prednost je dana razvoju tipa, tipnega praga.

PSIHOMOTORIČNI RAZVOJ

V primeru predvaj za opismenjevanje v brajici je potrebno nameniti veliko pozornosti orientaciji na lastnem telesu, orientacije v prostoru, orientaciji na delovni površini, orientaciji v brajevi celici, orientaciji na listu.

RAZVOJ GOVORA

Govor se pri slepih otrocih ponavadi razvija hitreje kot sposobnost gibanja, orientacije, zaznavanja okolice. Slepri otroci imajo manj možnosti oz. izkušenj v spoznavanju okolice, predmetov, pojmov,..., ki jih obdajajo. Pogosto se naslanjajo le na verbalni opis, ki jim ga nekdo posreduje, brez konkretne izkušnje. Bogat besedni zaklad, poznavanje pojmov, besednih zvez, razumevanje povedanega, domišljija, sposobnost poslušanja, in še kaj pa odločilno vplivajo na uspešnost učenja branja in pisanja v šolski dobi. Več pozornosti namenimo:

- raziskovanju in opisovanju igrač, predmetov
- pripovedovanju po spominu
- obnavljanju zgodbic, pravljic
- učenju pesmic
- prepoznavanje glasov znotraj besed

IMENOVANJE DELOV TELESA

- otrok pokaže dele telesa z obema rokama
- otrok pove dele telesa, ki so zgoraj, na sredini, spodaj
- otrok poimenuje in pokaže dele telesa in jih poveže z njihovo funkcijo
- osvoji sredino telesa (popok/trup)
- poimenuje prste na rokah
- poimenuje dele stopala

LATERALIZACIJA DELOV TELESA

Po osvojeni shemi telesa pričnemo z vajami laterizacije. To pomeni, da otrok osvaja strani telesa, kar pa je osnova za orientacijo v prostoru, na brajevi celici kakor tudi na brajevem stroju.

Pričnemo z vajami:

1. Dvigni desno roko nad glavo
2. Pokaži z desno roko vrh glave
3. z desno roko pokaži desno oko
4. z desno roko pokaži trebuh

5. z desno roko pokaži desno nogo, koleno
 6. z desno nogo pokaži desno stopalo, prste na nogi
- Vajo ponovimo še z levo roko v enakem zaporedju.

Nato sledijo kombinacije.

ORIENTACIJA NA DELOVNI POVRŠINI, KNJIGI, LISTU

Delovna površina je prostor, ki ga otrok lahko zajame z rokami. Da se otrok lahko orientira, mora obvladati pojme kot so: miza, stol, prostor sedenja, gor/dol, levo/desno, spredaj/zadaj. Izhodiščna orientacijska točka se sedaj premakne na delovno površino in ne izhaja iz otroka. Delovno površino otrok raziskuje na naslednji način:

1. roke postavi na sredino mize
2. z rokami drsi proti zgornjemu robu mize
3. sledi razmik rok levo in desno in drsenje po zunanjem robu do spodnjega roba mize
4. levo in desno razišče iz sredine diagonalno

VAJE RAZVOJ MOTORIKE PRSTOV, ROK

Za razvoj moči rok in prstov se izvajajo naslednje naloge:

- vožnja samokolnice
- plazenje
- potiskanje različnih predmetov
- otroška joga

Za razvoj moči zapestja, prstov se izvajajo naslednje naloge:

- trganje papirja
- stiskanje mokrih gob, ožemanje mokrih oblačil
- špricanje z brizgalko, vodno pištolco, injekcijo
- iga s testom, glino
- vlečenje vrvi
- igra z magnetki
- tipkanje na tipkalni, brajev stroj
- kegljanje
- aktivnosti pri kuhanju (tolčenje mesa s kladivom, stiskati česen, ožemati sadje, prelivati vodo)
- obešanje perila

Pripravila:

Katjuša Koprivnikar